

Europarubriek

Patrick Verhoeven

De Europese Unie heeft nieuwe politieke leiders. In mei vorig jaar hebben we samen 751 Europarlementsleden verkozen en in oktober gaf dit parlement haar zegen aan een nieuw college van commissarissen, dat onder leiding staat van Jean-Claude Juncker. De vervoersportefeuille ging aanvankelijk naar de Tsjech Maroš Šefčovič, maar nadat het parlement de Sloveense kandidate Alenka Bratušek een onvoldoende gaf, werd de bevoegdheid voor transport doorgeschoven naar haar landgenote Violeta Bulc. Mevrouw Bulc is in vele opzichten een nieuwkomer, zowel wat betreft vervoersbeleid als Europese politiek in het algemeen. Maar dat hoeft zeker geen nadeel te zijn, integendeel. Insiders vergelijken haar stijl nu al met die van de legendarische Loyola de Palacio zaliger, die de vervoersportfolio beheerde van 1999 tot 2004. Een stijl die samengevat kan worden als beslist en – enigszins – eigengereid. Maar bovenal: duidelijk en recht door zee. Haar familienaam dient u overigens uit te spreken als ‘Bults’ en niet als ‘Bultsj’ of ‘Bulk’, hoewel die laatste variant wel iets met vervoer te maken heeft.

Het motto van de Commissie Juncker is ‘Een nieuwe start voor Europa’. Deze ambitie vertaalt zich ook in de manier waarop de Europese Commissie werkt. Elke vakcommissaris maakt deel uit van een of meerdere projectteams die geleid worden door de zeven vice-voorzitters van de Commissie die voorzitter Juncker bijstaan. Een formule die tot een meer doelgerichte aanpak zou moeten leiden, maar die vooral ook een uitkomst bood aan de wens om elk van de 28 commissarissen een aangepaste en volwaardige taak te geven. Violeta Bulc is een van de vakcommissarissen en maakt met haar vervoersportefeuille prioritair deel uit van het projectteam ‘Banen, groei, investeringen en concurrentievermogen’, dat geleid wordt door de Finse vice-voorzitter Jyrki Katainen, en het projectteam ‘Energie-unie’, dat onder leiding staat van vice-voorzitter Maroš Šefčovič, de man die zelf dus oorspronkelijk aangeduid was om het vervoersteam aan te sturen. Daarnaast zetelt Bulc ook in de projectteams rond ‘Beter regelgeving en institutionele betrekkingen’, ‘Begroting en personeelszaken’ en ‘Europa in de wereld’.

De nieuwe ploeg ging van start op 1 november en het is uiteraard nog veel te vroeg om een evaluatie te maken van hun werkzaamheden. Daarom staan we in deze Europarubriek even stil bij de initiatieven die de Europese Commissie zich voorgenomen heeft op vervoersgebied. We baseren ons daarvoor op de opdracht die Jean-Claude Juncker aan Violeta Bulc meegaf middels een ‘mission letter’, een brief die toelicht waar haar prioriteiten moeten liggen. Elke commissaris kreeg zo’n brief bij het begin van zijn of haar mandaat.

De beleidsbrief voor Violeta Bulc telt acht prioriteiten:

Haar basisopdracht bestaat in het efficiënt doen functioneren van de Europese vervoersinfrastructuur. De onderlinge verbindingen binnen het vervoersnetwerk moeten bevorderd worden om de ontwikkeling van de interne markt te vergemakkelijken. Daardoor moeten innovatieve financieringswijzen ontwikkeld worden en er moet eveneens voor gezorgd worden dat de nodige reglementaire voorwaarden aanwezig zijn om investeringen te bevorderen, zowel op nationaal als op Europees niveau.

Milieuzorg neemt een belangrijke tweede plaats in. De vervoerscommissaris moet er voornamelijk over waken dat de uitstoot van broeikasgassen door de verschillende modi vermindert en aldus bijdraagt aan de verwezenlijking van de algemene EU-doelstellingen op dit vlak.

Daarnaast komen werkgelegenheid, groei en investeringen. Op vervoersvlak worden die doelstellingen vooral vertaald in het bevorderen van de Trans-Europese Vervoersnetwerken. Die kregen een politieke boost onder voorganger Siim Kallas. Hij zorgde ervoor dat de instrumenten om dit netwerk te realiseren op tafel liggen, met name de richtsnoeren en het budget via de Connecting Europe Facility. Violeta Bulc moet deze instrumenten nu gaan toepassen.

Vervoersbeleid gaat ook over reizigers en hier is vooral werk aan de winkel op het vlak van connectiviteit tussen de verschillende modi. Het leven van de Europese reiziger kan nog aanzienlijk vergemakkelijkt worden door multimodale reisplanners en geïntegreerde ticketing. Daarnaast moet het 'user pays' principe meer algemeen doorgang vinden, zonder discriminerend te zijn.

Mobiliteit is vooral een grote uitdaging in steden. Samen met de commissarissen voor regionaal beleid, klimaatverandering, energie en innovatie, zal het beleid van Violeta Bulc moeten bijdragen aan de ontwikkeling van 'slimme steden'.

Onder de noemer 'unfinished business' moet de vervoerscommissaris werk maken van het vierde spoorwegpakket en het nastreven van het gemeenschappelijk Europees luchtruim beleid. Daarmee wordt de interne markt voor deze modi eindelijk bereikt.

De commissaris zal ook een aantal belangrijke industriële innovatieprojecten leiden, zoals SESAR (Europese luchtverkeersleiding) en SHIFT2RAIL (innovatief spoorvervoer).

Tenslotte vraagt Jean-Claude Juncker aan zijn Sloveense collega om het internationale kader vorm te geven, ondermeer door de ontwikkeling van uniforme Europese normen op gebied van veiligheid en beveiliging en de versterking van de rol en invloed van Europa op internationaal niveau.

Tijdens de hoorzitting in het Europees Parlement, die voorafging aan haar benoeming, legde Violeta Bulc alvast enkele eigen klemtonen. Zo viel haar belangstelling op voor de menselijke aspecten van de vervoersbusiness, alsmede haar interesse in technologie en innovatie. Elementen die ze meebrengt vanuit haar professionele achtergrond en ingenieursopleiding.

Wat eveneens opvalt is het quasi-gebrek aan aandacht voor het watergebonden vervoer. Er was een tijd dat de Europese Commissie scheepvaart en binnenvaart sterk promootte als duurzame oplossingen. Daar blijkt weinig van terug te vinden, hoewel beide sectoren toch best met wat uitdagingen te kampen hebben. De economische bijdrage en rol van het maritiem vervoer steekt

bovendien met kop en schouders uit boven die van de andere modi. De Europese Commissie is intussen wel begonnen met een herziening van haar scheepvaartbeleid, maar daar wordt vooralsnog niet veel ruchtbaarheid aan gegeven. De scheepvaartsector heeft daarom zelf het initiatief genomen, door de organisatie van een heuse 'European Shipping Week' begin maart, waar de Europese beleidsmakers uitgenodigd worden om het debat aan te gaan met de sector.

Zoals gezegd maakt de nieuwe vervoerscommissaris algemeen alvast een positieve indruk bij medewerkers van de administratie in het directoraat-generaal vervoer en mobiliteit en bij de stakeholders die al met haar kennis konden maken. Daarbij worden vooral haar werkkraft en originele aanpak geroemd. We kijken uit naar een boeiende vijf jaar met Violeta Bulc aan het roer!